

«М. ДУЛАТОВ ат.
ҚОСТАНАЙ
ИНЖЕНЕРЛІК-
ЭКОНОМИКАЛЫҚ
УНИВЕРСИТЕТІ»
жеке мекемесі

Частное учреждение
«КОСТАНАЙСКИЙ
ИНЖЕНЕРНО-
ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИ-
ВЕРСИТЕТ
им. М. ДУЛАТОВА»

БЕКІТЕМІН

Академиялық даму жөніндегі проректор
А.А. Исмаилов

« 24 » шілде 2023 ж.

ҚОСТАНАЙ ИНЖЕНЕРЛІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІНІҢ М. ДУЛАТОВ АТЫНДАҒЫ

ТҮЛЕКТІҢ МОДЕЛІ

білім беру бағдарламасы бойынша ауыл шаруашылығы бакалавры
6B07514 «Стандарттау және сертификаттау»

6B07514 «Стандарттау және сертификаттау» дипломдық үлгісі білім беру бағдарламасының, Миссиясы және Білім сапасын қамтамасыз ету саясаты М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті. Дайындау кезінде Қазақстан Республикасының жоғары білім саласындағы негізгі нормативтік құжаттары пайдаланылды.

2023 жылдың 1 қыркүйегінен бастап университеттің Ғылыми кеңесінің шешімімен орындауға ұсынылды, 2023 жылғы 27 наурыздағы Оқу-әдістемелік кеңес отырысында қаралып, талқыланды. № 6 хаттама.

Әзірлеушілер: э.ғ. ғылымдарының магистрі, Дуйсмухамбетова Ш.О.

а.ш.ғ.к., Есеева Г.К.

а.ш.ғ.к., Гайдай И.И.

«Ұлттық сараптау және сертификаттау орталығы» АҚ менеджмент жүйелері мен стандарттау сәйкестігін растау бөлімінің басшысы Уразбекова Д.К.

Мазмұны

Кіріспе.....	4
1. 6B07514 «Стандарттау және сертификаттау» білім беру бағдарламасының дипломдық моделін қалыптастырудың құрамдас бөліктері.....	7
1.1. 6B07514 «Стандарттау және сертификаттау» білім беру бағдарламасының мақсаты.....	7
1.2. Жалпы және кәсіптік құзыреттер.....	7
1.3. Оқыту нәтижелері.....	8
2. Біліктілік сипаттамалары.....	9
2.1. Кәсіби қызмет саласы.....	9
2.2. Кәсіби қызмет объектілері.....	9
2.3. Кәсіби қызмет субъектілері.....	9
2.4. Кәсіби қызмет түрлері.....	10
Қорытынды.....	11

Кіріспе

Бітірушінің құзыреттілік үлгісі Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі № 2 бұйрығымен бекітілген Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің мемлекеттік білім беру стандартына сәйкес келеді.

6B07514 «Стандарттау және сертификаттау» білім беру бағдарламасының бакалавры өзінің кәсіби қызметінде келесі функцияларды орындайды:

– жобаларға, бағдарламаларға, стандарттарға, техникалық шарттарға, стандарттау құжаттарына сараптама жасауды және олардың қолданыстағы заңнамаға, техникалық регламенттерге, өзара байланысты стандарттар мен құжаттарға сәйкестігін бағалауды қамтамасыз ететін сапа жөніндегі инженер;

– стандарттар мен ережелерді ұйымдастыруға, әзірлеуге, қайта қарауға және өзгертуге қатысатын техникалық комитеттің маманы;

– сәйкестікті растау жөніндегі органның құрамында өнімнің, процестердің және қызметтердің жекелеген түрлерінің сәйкестігін растау жөніндегі жұмыстарды жүргізу кезінде сәйкестікті бағалау жөніндегі сарапшы-аудитор

– сәйкестікті растау жөніндегі органның жетекші маманы, қызметтерді, процестерді және жүйелерді сертификаттау үшін ұсынылған құжаттарды талдап, олардың стандарттар мен басқа да нормативтік құжаттардың талаптарына сәйкестігін бағалайды;

– мәлімделген өнімнің сапасы мен белгіленген талаптарға сәйкестігін қамтамасыз етуге жауапты сапа менеджері; өндірілген өнімді декларациялау кезінде дәлелдейтін материалдардың нақты құрамы; өнімнің сәйкестігі туралы декларацияға қатысты сәйкестікті растау ережелерінің талаптарын орындағаны үшін; кәсіпорында сапа менеджменті жүйелерінің жұмыс істеуі үшін;

– менеджмент жүйелері шеңберінде ұйымның ағымдағы және жоспарланған қызметін жүзеге асыру үшін персоналға қажетті біліктілік деңгейін қамтамасыз етуге ұмтылатын ұйымдардағы сапа менеджменті бойынша маман.

– азық-түлік қауіпсіздігі менеджменті жүйелерін, қоршаған ортаны басқаруды, кәсіби қауіпсіздік пен денсаулықты қоса алғанда, сапа менеджменті жүйелері бойынша кеңесші;

– аккредиттеу жөніндегі сарапшы, сәйкестікті растау жөніндегі сарапшы, сәйкестікті растау жөніндегі органдарды, сынақ зертханаларын аккредиттеу бойынша жұмыстарды жүргізуде, өлшемдердің бірлігін қамтамасыз ету саласындағы техникалық сарапшы және т.б.

ЕР 6B07514 «Стандарттау және сертификаттау» сәйкес бакалавриаттың бітірушінің моделінің нормативтік базасы келесі құжаттарға негізделеді:

1 «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңы.

2 «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлау бағыттарының жіктеуішін бекіту туралы». Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 5 маусымдағы № 234 бұйрығы.

3 «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі № 2 бұйрығы.

4 «Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында кредиттік оқыту технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы». Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2011 жылғы 20 сәуірдегі № 152 Бұйрығы.

5 Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің білім беру бағдарламаларын әзірлеу бойынша әдістемелік нұсқаулар. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі Жоғары білімді дамытудың ұлттық орталығы директорының 04.05.2023 жылғы № 601 н/к бұйрығына 1-қосымша.

6 Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 желтоқсандағы № 665 бұйрығымен бекітілген «Білім беру бағдарламаларын Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің білім беру бағдарламаларының тізіліміне енгізу және алып тастау алгоритмі».

7 «Атамекен» Ұлттық кәсіпкерлер палатасының сайтында орналастырылған кәсіптік стандарттар мен салалық біліктілік шеңберлері:

8 Қазақстан Республикасындағы жаңа кәсіптер мен кұзыреттер атласы.

1. 6B07514 «Стандарттау және сертификаттау» білім беру бағдарламасының түлегі моделін қалыптастырудағы компоненттер.

1.1. 6B07514 «Стандарттау және сертификаттау» білім беру бағдарламасының мақсаты

Қазақстан Республикасының аумағында сәйкестікті декларациялау, сертификаттау және растау бойынша жұмыстарды дәйекті орындауға қабілетті, техникалық реттеу мен уәкілетті органның құрылымы мен функцияларын, техникалық негіздерін білетін стандарттау және сертификаттау саласындағы бәсекеге қабілетті мамандарды даярлау стандарттау, мемлекеттік және мемлекетаралық стандарттарды әзірлеу тәртібі.

1.2. Жалпы және кәсіби құзыреттер

6B07514 «Стандарттау және сертификаттау» мамандығы бойынша «Академиялық бакалавр» біліктілігі бар түлек пәнді немесе курсты аяқтау және талаптарды көрсету үшін құзыреттерге ие болуы керек.

ОР 6B07514 «Стандарттау және сертификаттау» жалпы (ОК) және кәсіби (ДК) құзыреттер тізімі

Жалпы құзыреттер

Жарайды 1 жаңа заман тарихының негізгі оқиғалары туралы тарихи білімдерді жүйелеу, ғылыми дүниетаным мен азаматтық ұстанымды қалыптастыратын ақпараттық-коммуникациялық технологиялар;

Жарайды 2 студенттердің социологиялық, саясаттанулық, мәдени-психологиялық ақпараттарды алудың негізгі көздері мен әдістерін меңгеруі;

Жарайды 3 мәдениетаралық құзыреттілікті жеке тұлғада мәдениетаралық қарым-қатынас жасау қабілеті ретінде қалыптастыру;

Жарайды 4 кәсіпкерлік қызметті ұйымдастыру бойынша білім мен дағдыны қалыптастыру;

Жарайды 5 кәсіптік қызметке дайындық кезінде денсаулықты сақтау мен нығайтуды қамтамасыз ететін дене шынықтыру құралдары мен әдістерін мақсатты түрде пайдалана білу қабілетін қалыптастыру;

Жарайды 6 болашақ кәсіби іс-әрекетінің көкжиегін кеңейтетін білім, білік және дағдыларды қалыптастыру.

Кәсіби құзыреттер:

КҚ1 Болашақ мамандығыңның мәні мен әлеуметтік мәнін түсіну;

КҚ2 Қажетті ақпаратты іздестіру және оны кәсіби қызметінде жүзеге асыру үшін пайдалана білу;

КҚ3 Технологиялық процестің бірзділігін сақтау, берілген тапсырмаларды орындау үшін ең ұтымды әдістер мен құралдарды таңдау;

КҚ4 Үнемі жаңа білім алуға, кәсіби өсуге және жеке әлеуетті іске асыру қажеттілігіне ие болу;

КҚ5 Стандарттау және сертификаттау бойынша жұмыстарды жоспарлау;

КҚБ Қолданылатын стандарттардың, нормативтік құқықтық актілердің және құқықтық актілердің техникалық реттеуді дамытудың озық тенденцияларына сәйкестігін тексеру.

1.3. Оқу нәтижелері

1. Ғылым мен практикадағы ең озық білім элементтерін, ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу әдістемесін қоса алғанда, техникалық реттеу және стандарттау саласындағы жұмыстарды ұйымдастыру саласындағы білімі мен түсінігін көрсету.

2. Жаңа жағдайларға және зерттелетін салаға қатысты пәнаралық салаларда білімді, түсінуді және мәселені шешу қабілетін қолданыңыз.

3. Стандарттау, сәйкестікті растау (сертификаттау), өнімдер мен қызметтердің сапасы мен қауіпсіздігін сынау және қамтамасыз ету бойынша нормативтік-техникалық құжаттаманы құру қағидалары мен әдістерін және қолдану ережелерін ұсыну.

4. Ұлттық, мемлекетаралық және халықаралық деңгейде стандарттау қызметінің теориялық принциптерін, құру принциптері мен әдістерін және стандарттарды, стандарттар жинақтарын және басқа да нормативтік-техникалық құжаттамаларды қолдану ережелерін тұжырымдау.

5. Өңдеутехникалық сарапшының мамандығы шеңберінде орыс, казак немесе ағылшын тілдеріндегі техникалық мәтіндердің аудармалары. Стандарттау құжаттары мен концептуалды аппарат мәтіндерінде қолданылатын арнайы терминдердің кәсіби түпнұсқалық аудармасын жүзеге асыру.

6. Әлеуметтік, этикалық және ғылыми аспектілерді ескере отырып, пайымдауларды қалыптастыру үшін техникалық реттеу саласындағы және онымен байланысты салалардағы ақпаратты жинау және түсіндіру; техникалық реттеу, стандарттау және сәйкестікті бағалау саласындағы ақпаратты, идеяларды, мәселелер мен шешімдерді бағалау және хабарлау.

7. Жеке және кәсіби даму үшін қажетті ақпаратты іздеу және пайдалану.

8. Стандартты және стандартты емес жағдайларда шешім қабылдаңыз және олар үшін жауапкершілік алыңыз

2. Біліктілік сипаттамасы

2.1. Кәсіби қызмет саласы

Түлек өзінің кәсіби қызметін келесі салаларда жүзеге асыра алады:

– ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіретін кәсіпорындарда өнім мен қызметтің жоғары сапасы мен қауіпсіздігіне, өндірушілер мен тұтынушылар үшін жоғары экономикалық тиімділікке бағытталған өнімдерге, процестер мен жүйелерге қойылатын нормаларды, ережелерді және талаптарды белгілеу, енгізу және орындалуын бақылау;

– өңдеу кәсіпорындарында өнімдерге, процестерге және жүйелерге қойылатын нормаларды, ережелер мен талаптарды белгілеу, енгізу және орындалуын бақылау;

– жобалау, ғылыми-зерттеу ұйымдары,

– әр түрлі формадағы және меншік түріндегі кәсіпорындар.

2.2. Кәсіби қызметтің объектілері

Бітірушінің кәсіби қызметінің объектілері:

– өнімдер, процестер және жүйелер;

– ауыл шаруашылығы өнімдерін сынау және бақылау;

– стандарттау, сертификаттау, сапа менеджменті жүйесінің нормативтік құжаттамасы.

2.3. Кәсіби қызметтің субъектілері

Кәсіби қызметтің субъектілері:

– стандарттау саласында: стандарттар мен нормативтік құжаттарды ұйымдастыру, әзірлеу, қайта қарау, өзгертулер енгізу; стандарттарға, стандарттау құжаттарына сараптама жүргізу және олардың қолданыстағы заңнамаға, техникалық регламенттерге, өзара байланысты стандарттар мен құжаттарға сәйкестігін бағалау; Қазақстан Республикасының аумағында стандарттау және сертификаттау жөніндегі халықаралық және шетелдік техникалық регламенттердің, стандарттар мен басқа да нормативтік құжаттардың қолданылуын талдау; нормативтік құжаттардың ағымдағы базасын талдау, салалық және қолдану бойынша қызметті және қол жеткізілген стандарттау деңгейін бағалау, оларды жетілдіру бойынша ұсыныс;

– сертификаттау саласында: өнімді және менеджмент жүйесін сертификаттауға ұсынылатын құжаттарды талдау, олардың стандарттар мен басқа да нормативтік құжаттар талаптарына сәйкестігін бағалау; өндіріс жағдайын талдау және өнім сапасының тұрақтылығын бағалау; кәсіпорында өнім өндірудің жай-күйін және сапа менеджменті жүйесінің жұмыс істеуін тексеру әдістері мен бағдарламаларын әзірлеу.

2.4. Кәсіби қызмет түрлері

Кәсіби қызмет түрлері мыналар болуы мүмкін:

– өсімдік және мал шаруашылығының шикізаты мен өңделген ауыл шаруашылығы өнімдерінің сапасын бақылауды жүзеге асыру;

– технологиялық процестерді ұйымдастыру туралы ақпаратты жинау, тіркеу және синтездеу;

– сапаны басқарудың қолданыстағы әдістері мен құралдарын жаңғырту;

– ауыл шаруашылығы өнімдерін стандарттау;

– ауыл шаруашылығы өнімдерінің сапасының жай-күйі мен динамикасын талдау, стандарттау және сертификаттау.

Қорытынды

6B07514 «Стандарттау және сертификаттау» білім беру бағдарламасы бойынша бітірушінің кәсіби қызметінің мазмұнына мыналар кіреді:

– нормативтік құжаттардың ағымдағы базасын талдау, салалық және қолдану бойынша қызметті және қол жеткізілген стандарттау деңгейін бағалау, оларды жетілдіру бойынша ұсыныстар;

– стандарттар мен ережелерді ұйымдастыру, әзірлеу, қайта қарау және өзгерту;

– стандарттарды, техникалық шарттарды, стандарттау құжаттарын сараптау және олардың қолданыстағы заңнамаға, техникалық регламенттерге, өзара байланысты стандарттар мен құжаттарға сәйкестігін бағалау;

– Қазақстан Республикасының аумағында халықаралық және өңірлік техникалық регламенттерді, стандарттарды, техникалық шарттарды қолдануды талдау;

– бұйымдар мен технологиялық процестердің өлшенетін және бақыланатын параметрлерінің диапазонын, өлшеу дәлдігі мен бақылау сенімділігінің оңтайлы стандарттарын анықтау, өлшеу және бақылау құралдарын таңдау;

– өлшем құралдарын салыстырып тексеру және калибрлеу, өлшем құралдарын сертификаттау, метрологиялық бақылау және өлшем құралдарын қадағалау;

– жаңа өлшеу құралдарын енгізу, өлшеу мен бақылаудың прогрессивті әдістерін енгізу жоспарларын дайындау;

– өнімді, процестерді және сапа жүйесін сертификаттауға ұсынылған құжаттарды талдау, олардың стандарттар мен басқа да нормативтік құжаттар талаптарына сәйкестігін бағалау;

– өндіріс жағдайын талдау және өнім немесе қызмет сапасының тұрақтылығын бағалау;

– өндірістің жай-күйін және кәсіпорындағы сапа менеджменті жүйесінің жұмыс істеуін тексеру бағдарламаларын әзірлеу.

6B07514 «Стандарттау және сертификаттау» білім беру бағдарламасының түлектері стандарттау жөніндегі инженерлер, сапа менеджерлері, сәйкестікті растау жөніндегі сарапшы-аудиторлар, сәйкестікті растау жөніндегі органдардың, сынақ зертханаларының, өңдеуші кәсіпорындар мен зауыттардың, жобалау және конструкторлық ұйымдардың, стандарттау орталықтарының жетекші мамандары және сертификаттау, тексеру бөлімдері.

Ең ірі жұмыс берушілер: «ҚазСтандарт» РМК ҚФ, «НаЦЭКС» АҚ, «Казагрекс» АҚ ҚФ, «Баян-Сұлу» АҚ, «ДЭП» ЖШС, «Қостанай ұн комбинаты» АҚ, Денсаулық сақтау министрлігі Санитарлық-эпидемиологиялық бақылау комитетінің Қостанай облысы бойынша санитарлық-эпидемиологиялық бақылау департаменті. Қазақстан

Республикасының, «Алтын Бидай Ұзынкөл» ЖШС, «AGROSTOCK» ЖШС
және т.б.